

อิทธิบาท ๔

หลวงพ่อวิริยงค์ สิรินุชโร

ฉันทมสวนมัยคือการฟังธรรมเป็นทางให้เกิดบุญชนิดหนึ่ง คำว่าได้ปัญญาคือได้สิ่งที่เรายังไม่ทันรู้ ยังไม่เข้าใจ เราก็เข้าใจ สิ่งใดที่เข้าใจแล้วก็แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น อันนี้คือเรื่องของการฟังเทศน์ เราสวดลักซี้กันมา ก็ฟังเทศน์กันมาหลายกัณฑ์แล้ว กัณฑ์นี้ก็คงเป็นกัณฑ์สำคัญที่จะได้ตอกย้ำให้เราได้เข้าใจข้อเท็จจริงมากยิ่งขึ้น

ณ บัดนี้อาตมาจะได้แสดงธรรมมีกถา พรรณนาคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อจะได้เป็นเครื่องประดับสติปัญญา เพิ่มพูนบุญกุศลความรู้ความฉลาดของท่านทั้งหลายที่ได้พากันยอมเสียสละในความสุขที่บ้านเรือน มาพากันบำเพ็ญเนกขัมมะบารมี ได้พากันมาบวชชีที่วัดธรรมมงคลในวันนี้ พร้อมกันนี้ในวันนี้เราก็จะได้ดำเนินตามรายการเริ่มมาตั้งแต่วันที่ ๘ เป็นต้นมา มาถึงวันนี้เราก็อาจสามารถที่จะลำดับเหตุการณ์ต่างๆจากที่วันแรกมาจนกระทั่งถึงวันนี้ว่าเราได้กระทำอันใดไว้

บ้าง อันใดเป็นบุญกุศล อันใดเป็นความดี นับตั้งแต่วินาทีของการเหยียบย่ำเข้ามาถึงวัตรกรรมมงคลนี้แล้ว

ท่านทั้งหลายอันดับแรกที่ได้มองเห็นก็คือสภาพสถานที่ต่างๆซึ่งทุกคนก็มีความพอใจที่จะจับจองสถานที่เหล่านั้น ด้วยความพอใจ อันนั้นเค้าเรียกว่า **ฉันทะ** คือความพอใจ และฉันทะอันดับสองต่อมาก็คือ การเราเปลี่ยนผ้าจากสีต่างๆให้เหลือเพียงสีขาวเท่านั้น แสดงถึงฉันทะ ความพอใจอันดับสองต่อมา เมื่อได้พากันนั่งขาวหม่นขาวเรียบร้อย เข้าประจำที่ ณ เวลานั้นก็ได้มีการเตรียมที่จะกล่าวคำบวชซึ่งเป็นอันดับแรก ที่หลวงพ่อบริการเป็นผู้ทำให้ท่านทั้งหลายได้พากันว่าตาม เมื่อมาถึงขั้นนั้นก็ได้อธิษฐานเป็นฉันทะอันดับสาม คือความพอใจ พอใจมาถึงเรียกว่า ๓ อันดับ เรียกว่า ๓ ขั้นอันดับ ความพอใจอันนี้ในทางพุทธศาสนาเรียกความพอใจนี้ว่า อธิธิบาท

อธิธิบาท นั้นเป็นคุณเครื่องให้เกิดความสำเร็จ ก็เรียกว่า อธิธิบาท เพราะฉะนั้นต่อไปจะเล่าเรื่องว่าอธิธิบาทนี้มันเกิด

ขึ้นมาได้อย่างไร และมีเรื่องอะไรเป็นหลักฐาน จะได้อธิบาย
ต่อไปในข้างหน้า ณ ที่นี้จะได้อธิบายอิทธิบาท

ข้อที่สองต่อไป อิทธิบาทนั้นมี ๔ ประการ ข้อที่๒ คือ **วิริยะ**
วิริยะหมายถึงความพากเพียร ความพากเพียรนั้นเราท่าน
ทั้งหลายได้สวดลักขีแล้วไซ้มน้อย ต่างคนก็พากันได้สวดกันแล้วทุก
คน และสวดครั้งเดียวหรือเปล่า ก็เปล่า แต่ว่าสวดหลายครั้ง
การทำแล้วและทำอีก ทำแล้วและทำอีก โดยจุดมุ่งหมาย
ต้องการให้เป็นการกุศล อันนั้นเรียกว่า วิริยะ คือความเพียร
นอกเหนือจากนั้น เราก็มาดูแลศีล ว่าเวลานี้เรามีศีลไซ้มน้อย
ถามตัวของเรา อ้อ เรามีศีล เมื่อมีศีล ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ขโมยของ
ใคร ไม่ประพฤติอสังฆกรรม ไม่โกหกหลอกลวง ไม่กินเหล้าเมา
สุรายาเสพติด ไม่รับประทานอาหารในเวลาวิกาลคือตอนบ่าย
ตลอดจนถึงกระทั่งไม่ฟ้อนรำขับร้องประโคมดนตรี ดัดสีตีเป่า
จนถึงไม้นั่งนอนในที่นั่งอันสูงใหญ่ ไม่ใช่ที่นั่งที่นอนสูงใหญ่
หรือก อันนี้ก็คือหินที่เรานอนอยู่นั่นเอง เพราะฉะนั้นเมื่อเราได้
กระทำเช่นนี้แล้ว เป็นสิ่งที่เราได้มีความเพียรเป็นการต่อเนื่อง

ความเพียรนั้นนะ ถ้าหากเป็นความเพียรเพียงแป็บเดียว
เค้าเรียกว่าเป็นความเพียรที่ยังไม่บรรลุ แต่ความเพียรนั้นถ้าหา
กว่าได้ทำเป็นการต่อเนื่องก็เรียกว่าบรรลุ เมื่อเราได้สวดลักขี
วันที่หนึ่ง สวดวันที่สอง สวดวันที่สาม เรามีศีล๘ ตลอดวันที่หนึ่ง
ที่สองและที่สาม เมื่อบังเกิดความเป็นการต่อเนื่องเช่นนี้เรียกว่า
เป็นวิริยะ คือความเพียร เราได้แล้ว อิทธิบาทข้อที่ ๒ ฉันทะ
วิริยะ

มาข้อที่สามเรียกว่า **จิตตะ** จิตตะนั้นแปลใจความว่า การ
เอาใจใส่ การเอาใจใสนับมาตั้งแต่วินาทีแรก ที่เราเหยียบย่ำเข้า
มาสู่วัดธรรมมงคล ใจของเราได้จ่อจ่อแล้ว จ่อจ่อที่ตรงไหน เขา
ประกาศใช้ใหม่ว่าวัดธรรมมงคลจะทำพิธีบวชชี ใจได้จ่อลงไป
นั้นแล้ว เค้าเรียกว่าจิตตะ เพราะใจเฝ้ายไม่ได้จ่อมาตรงที่เหยียบ
วัดธรรมมงคลนี้หรอก แต่ว่าได้บังเกิดขึ้นมาตั้งแต่เค้าประกาศ
แล้ว ตั้งแต่อยู่ที่บ้านก็ได้มีจิตใจที่จะใส่ลงไปโดยตรงนี้อย่างแน่ว
แน่ มิฉะนั้นเราจะมาถึงนี้ไม่ได้ เพราะว่าการทำงานที่เราจะทำความ

ดีนั้นมีมารผจญ อาจจะเป็นสามี อาจจะเป็นลูก อาจจะเป็นการ
งานอะไรก็สุดแล้วแต่ มันจะคอยมาผจญเรา

เพราะฉะนั้นจิตตะคือความใส่ใจอันนี้ ไม่ย่อหย่อนท้อถอย ไม่
ลืมนว่าจะบวชวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๒ นี้เราก็ใส่ใจเอาไว้อย่าง
แน่นแน่แล้ว แล้วก็ใส่ใจ ถ้าไม่ใส่ใจ ลืมนั่น แต่เพราะใส่ใจก็ไม่ลืมน
อันนี้เราจะได้อธิบาทข้อที่สาม ก็เรียกว่าจิตตะ และ
นอกเหนือจากนั้นเมื่อเวลาที่เราจะสวดลักขี ใจเราก็จ่อจดนะ จด
ว่านี่ได้เวลาแล้ว เอ้า นี่ได้เวลาแล้ว ตั้งแต่สวดถึงนี่มาถึงนี่
เรียกว่าเราไม่ย่อหย่อนและท้อถอยแม้แต่นิดเดียว ต่อสู้อย่างเต็มที่
เค้าเรียกว่าจิตตะ คืออธิบาทข้อที่สาม

เอาแหละในต่อไปที่นี้ ในข้อที่สี่นั่น **วิมังสา** เค้าชื่อวิมังสา
อธิบาทข้อที่สี่วิมังสานั้นแปลว่าการไตร่ตรอง อันนี้มี
ความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับในอธิบาททั้งหลายนั้นในทั้งหมดสี่
ข้อ ข้อที่สี่มีความสำคัญยิ่งกว่าทุกๆข้อไป เพราะอะไรจึงสำคัญ
เพราะว่าการไตร่ตรองนั้นหมายถึงปัญญา ไม่ใช่ว่าการบวชชื่อนี้
มาทำเล่น แต่ว่ามาทำเพื่อให้เกิดการกุศลจริงๆ เพราะฉะนั้น

ความไตร่ตรองในจิตใจ ก็ไตร่ตรองว่าไม่ใช่เรื่องมาทำเล่น ไม่ใช่เรื่องมาเสียเงินเสียทองโดยเปล่าประโยชน์ หรือไม่ใช่เข้ามาทำแล้วก็มันหายไปเหมือนกันกับมาเล่น มันไม่ใช่อย่างนั้น

แต่ว่าความไตร่ตรองอันนี้ได้บังเกิดขึ้นซึ่งหมายความว่า ได้บังเกิดซึ่งสติและปัญญาในตัวของเราว่า การมาบวชชื่อนั้นมีประโยชน์อันยิ่งใหญ่ มีความที่จะทำให้เกิดบุญ เรามาคิดว่าคนเรานี้เกิดมาแล้วก็ต้องตาย ตายก็ร่างกายตายไปก็จริง แต่ว่าใจไม่ได้ตายตามร่างกายนี้ไปด้วย

เมื่อเราจะทำอะไรที่จะเป็นสมบัติให้แก่ใจของเรา จะเป็นวิธีใดก็ได้แต่วิธีนั้นก็ต้องเป็นบุญเป็นกุศล อย่างแนวแนวอย่างนี้เป็นต้น ใจนั้นก็ได้มีความคิดใช้สติปัญญาแล้วก็สติปัญญานั้นการเดินทางจากบ้านมาจนถึงที่วัดธรรมมงคล ถ้าไม่มีปัญญาไม่รู้ว่าจะมาอย่างไร ใช้อาศัยปัญญาว่าวัดธรรมมงคลอยู่ซอย ๑๐๑ สุขุมวิท พระโขนง กรุงเทพมหานคร อย่างนี้เป็นต้น อันนี้ก็เรียกว่าปัญญาทั้งสิ้น ถ้าไม่มีปัญญา ไม่สามารถที่จะบวชขึ้นมาเป็น

องค์ที่เราเรียกว่าเนกขัมมะหรือที่บวชเป็นชื่อนี้ อันนี้เกิดขึ้นมาด้วยสติและปัญญาโดยแท้

เพราะฉะนั้นเราท่านทั้งหลาย อิทธิบาททั้ง ๔ นี้มีความสำคัญมาก เพราะว่าอิทธิบาททั้ง ๔ คือคุณเครื่องให้สำเร็จ การที่จะทำงานทุกอย่างสำเร็จนั้นเกิดขึ้นจากอิทธิบาททั้ง ๔ ที่นี้ ก็จะต้องอธิบายในเรื่องของอิทธิบาททั้ง ๔ นั้น ก็จำเป็นที่จะต้องยกเรื่องขึ้นมาเรื่องหนึ่ง

ในสมัยเมื่อพระพุทธเจ้าปรินิพพานแล้ว ประมาณ ๓๐๐ ปี ในคราวครั้งนั้นก็ได้มีพระเจ้าแผ่นดินองค์หนึ่งที่ทรงศักดิ์านุภาพชื่อว่า**พระเจ้าอโศกมหาราช** พระเจ้าอโศกมหาราชนั้นได้ดี เมืองต่างๆในชมพูทวีปให้เป็นเมืองขึ้นของพระองค์ทั้งหมด คล้ายๆกับว่าเป็นเจ้าทวีป คือพระเจ้าอโศกมหาราช ที่นี้พระเจ้าอโศกมหาราชนั้นยังไม่ได้เลื่อมใสพระพุทธศาสนาในอันดับแรก ท่านก็เลยจัดการทำคุกขึ้นมา เพื่อที่จะเอามาให้นักโทษไปอยู่ในคุกนั้น แล้วก็ให้อ่านาแก่ผู้คุมคุกนั้น อยากจะประหารใคร ถ้าเข้าไปก็ประหารได้ตามความชอบใจ

ที่นี้อยู่มาวันหนึ่ง มีสามเณรองค์หนึ่งเดินบิณฑบาตเข้าไปใน
คุก ใ้ นายคุกนั้น มันก็ได้จิตแล้วว่า ถ้าใครเข้าไปในคุกเรียกว่า
ฆ่าได้ทุกคน เพราะฉะนั้นเมื่อเณรเดินเข้าไปบิณฑบาตในคุก
แล้ว นายคุกมันก็เลยจับเอาเณรขัง เอาเณรขังไว้ในกรงขัง

ในขณะที่นั้นก็พอดีมีชายชู้กับผู้หญิงคู่หนึ่งถูกจับมา เมื่อถูก
จับมาแล้ว นายเพชรฆาตคนนั้นก็จับทั้งสอง ชายชู้กับผู้หญิง
เอามาหั่นคอ แล้วก็เอาใส่ครกตำ เลือดกระจายเต็มไปหมด
สามเณรที่อยู่ในกรงขัง มองดูเห็นภาพอุจาดตาเช่นนั้น ท่านก็ทำ
สมาธิได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์อยู่ในกรงขังนั้น

เมื่อได้เวลานายเพชรฆาตก็จัดการที่จะเอาเณรเข้ามา
ประหารชีวิต เมื่อจะจับเณรเข้ามาประหารชีวิต เมื่อจะจับเณร
ประหารชีวิต ก็เปิดกรงขัง เณรก็เหาะขึ้นไปบนอากาศ ทำให้นาย
เพชรฆาตไม่สามารถจับเณรนั้นได้ แต่พอเวลาที่นาย
เพชรฆาตไม่ทำอะไร เณรก็เหาะเข้ากรงขังตามเดิม

ข่าวก็ได้ยินไปถึงพระเจ้าอโศกมหาราช พระเจ้าอโศก
มหาราชก็ เอ๊ะ พระสมณนี้เหาะได้ก็มีเหรอด นายเพชรฆาตก็บอก

ว่า มี แล้วพระเจ้าอโศกมหาราชจึงได้พาบริวารเข้าไปในคุก พอเข้าไปในคุก ใ้เพชรฆาตนั้นมันก็จะจับพระเจ้าอโศกประหารชีวิต พระเจ้าอโศกก็บอกว่า "เฮ้ย แกจะจับฉันได้ยังไง" นายเพชรฆาตเค้่าบอกว่า "ก็พระองค์รับสั่งนี้ว่าใครเข้ามาที่นี่ ฆ่าได้ทุกคน"

“เฮ้ย นี่มันข้านะ แกไม่ต้องพูดมาก วันนี้ฉันมานี้ ฉันต้องการอยากจะดูพระเหาะได้ เห็นว่าบอกว่าพระเหาะได้จริงๆมั๊ย” บอกว่า “มี เนี่ยองค์เนี่ยอยู่ในกรงขังเนี่ย ผมขังไว้เนี่ยแหละ” ว่างั้น และที่นี้ทำยังไงหละ ให้ท่านเหาะให้ดู

ที่นี้ตามธรรมดาที่พระภิกษุและสามเณร เขาจะไม่ทำปาฏิหาริย์ เพราะการทำปาฏิหาริย์นั้นจะต้องทำในเวลาคับขันเท่านั้น แต่ถ้าหากว่าไม่คับขัน ไปทำปาฏิหาริย์อวดใครก็เป็นอาบัติ เพราะฉะนั้นพระเจ้าแผ่นดินคือพระเจ้าอโศกจึงได้ไปหาสามเณร บอกว่า “เนี่ย เหาะให้ฉันดูหน่อยสิ” ท่านก็ไม่เหาะ เพราะว่าจะไปบอกให้ท่านเหาะไม่ได้เพราะเป็นอาบัติ เมื่อเป็นเช่นนั้นก็จึงได้ถามเพชรฆาตว่า “เอายังไงหละ ถึงจะเหาะให้เรา

ดูได้” เพชฌฆาตก็บอกว่า “ผมก็ไม่ทราบเหมือนกัน เอาอย่างนี้ก็
แล้วกัน ถ้าหากไม่เหาะก็จับประหารชีวิตซะเลย”

นายเพชฌฆาตก็เปิดกรงออกมา จับเณร เอามือมา เอาดาบ
มาแล้วจะประหารชีวิต เมื่อจับเณรมัดเสร็จแล้ว เตรียมจะ
ประหารชีวิต เณรก็เหาะขึ้นไปบนอากาศ พระเจ้าอโศกเห็นเข้า
ตบพระหัตถ์ บอกว่า “ขออาราธนาลงมาเถิดพะเจ้าค่า” แล้วสาม
เณรก็ลงมา พระเจ้าแผ่นดินคือพระเจ้าอโศกก็อาราธนาให้
สามเณรนั้นเข้าไปในวัง แล้วก็ให้สามเณรแสดงธรรม สามเณรก็
แสดงธรรมให้แก่พระเจ้าอโศก จนกระทั่งมีความเลื่อมใสในพระ
ธรรมอย่างสูง

เมื่อเป็นเช่นนั้นพระเจ้าอโศกก็กลับใจ ได้ทรงวางดาบ ไม่
ต้องการที่จะฆ่าใคร และได้ทรงถือคัมภีร์เป็นหลัก เมื่อเป็น
เช่นนั้นก็เกิดความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา วัดวาอาราม
ต่างๆก็ร่ำรวยกันมากขึ้น เพราะว่าพระเจ้าแผ่นดินเลื่อมใส
ประชาชนก็เลื่อมใสด้วย เมื่อประชาชนเลื่อมใสมากเข้า วัดก็
ร่ำรวยกันมากขึ้น อาหารการฉันก็สมบูรณ์บริบูรณ์

มันก็เดือดร้อนไปถึงคนนอกจากพุทธศาสนา พวกนั้นจะ
อดๆอยากๆ ไม่พอเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง ก็เลยพากันปลอมบวชเข้า
มาในพระพุทธศาสนา เมื่อปลอมบวชเข้ามาก็ไม่รู้ว่าจะองค์ไหนดี
องค์ไหนเก๊ เพราะว่าพวกเหล่านั้นมันไม่มีอุปัชฌาย์แล้วก็เข้ามา
ครองผ้าเหลืองแล้วก็กลายเป็นพระไปอย่างนั้น

เมื่อพระเจ้าอโศกมหาราชเลื่อมใสแล้ว ได้ทำบุญ ๙ ล้าน ๙
โกฏิ ที่ท่านว่าไว้ในคัมภีร์ว่าได้ทำบุญ ๙ ล้าน ๙ โกฏิ ก็
หมายความว่านับไม่ถ้วน จึงทำให้เกิดลาภสักการะเกิดขึ้นทั่วไป
ในวัดพระพุทธศาสนา พวกเดียรถีย์หรือพวกต่างศาสนาก็พากัน
เข้ามาบวชกันจนกระทั่งไม่รู้ใครเป็นใคร และในขณะนั้นนั่นเอง
พระเจ้าอโศกมหาราชด้วยความเลื่อมใส ท่านก็ให้ราชโอรสของ
ท่านออกบวช เพื่อที่จะเป็นการว่าได้เป็นญาติกับ
พระพุทธศาสนา ทั้งลูกหญิงลูกชาย ท่านก็ให้บวชใน
พระพุทธศาสนาทั้งสิ้น

ที่นี้พระสงฆ์ท่านก็ไม่ลงโบสถ์กับพวกที่ปลอมเข้ามาบวช
มันก็เกิดการแตกแยกขึ้น พระเจ้าอโศกจึงได้มาคิดว่า เราก็

เลื่อมใสพระพุทธศาสนา แล้วทำไมเค้ามาทะเลาะกันได้ล่ะ ที่นี้
พระเจ้าอโศกจึงได้ใช้ให้พวกเสนาอำมาตย์ต่างๆเนี่ย พากันไป
ระงับ บอกให้พระท่านลงโบสถ์ด้วยกันซะ อย่าไปแตกแยก ใน
ที่สุดพวกเสนาอำมาตย์ก็ได้ไปบังคับให้พระนั้นนะลงโบสถ์
ด้วยกัน แต่พระอรหันต์ท่านไม่ลงหรอก เพราะว่าลงไปกับพวก
นอกศาสนาท่านก็ไม่ทำ เมื่อไม่ยอมลง

พวกทหารที่พระเจ้าอโศกส่งไปก็จึงได้มาปรึกษากันว่า ถ้า
หากว่าพระไม่ยอมเราจะทำยังไง ก็ปรึกษากันว่าก็เหมือนเราไป
ปราบโจร ถ้าโจรไม่ยอมก็ฆ่าโจร นี่ถ้าพระไม่ยอมก็ฆ่าพระ ใน
ที่สุดทหารพระเจ้าอโศกฆ่าพระมาชะงับร้อย ฆ่าไปฆ่าไป
จนกระทั่งถึงลูกชายของพระเจ้าอโศกพอดี ก็ตกใจ แกมาทำ
ยังไงจึงมาฆ่าพระถึงขั้นนี้ พวกทหารพระเจ้าอโศกก็เลยกลับคืน
มาทูลพระเจ้าอโศก พระเจ้าอโศกก็เสียพระทัยอย่างยิ่ง เมื่อเสีย
พระทัยอย่างยิ่งก็ไม่ว่าจะให้ใครนะเป็นผู้ที่จะมาช่วยแก้ความ
สงสัยว่า ไฉนบาปที่ไปฆ่าพระนั้นเป็นร้อยๆนี้ เราต้องได้แน่นอน
เราทำบุญมาตั้งเยอะ คราวนี้คงบาปแน่ ท่านก็สงสัย

ในที่สุดท่านก็ไปขอให้พระนี่มาเทศน์ให้ฟัง เทศน์ให้ฟังเท่าไร
ท่านก็ไม่หายสงสัย จึงได้ไปอาราธนาให้**พระโมคคัลลีบุตร**
พระโมคคัลลีบุตรท่านเป็นพระอรหันต์ ทางพระเจ้าอโศกก็ขอ
เชิญท่านพระโมคคัลลีบุตรให้มาช่วยแก้การสงสัย ทีนี้พระโมค
คัลลีบุตรท่านก็ไม่มา เพราะว่าเหตุการณ์เล็กน้อยท่านจะไม่ออก
จากถ้ำ และท่านก็บอกว่าถ้าหากว่าไปช่วยงานพระพุทธศาสนา
แล้วและท่านถึงจะมา ถ้าหากว่าให้ไปแก้สงสัยพระเจ้าแผ่นดิน
ท่านจะไม่มา พระเจ้าอโศกก็ตกลงว่าท่านจะทำยังไงก็ได้ แต่
ขอให้ท่านมาก็แล้วกัน พระโมคคัลลีบุตรท่านก็ออกจากถ้ำเข้า
มาที่เมืองปาฏลีบุตร เพื่อที่จะได้มาเข้าเฝ้าพระเจ้าอโศก

เมื่อมาถึงพระเจ้าอโศกก็มาคิดว่า เอ๊ะ พระโมคคัลลีบุตรนี้
จะมีฤทธิ์จริงมั๊ย ในที่สุดพระโมคคัลลีบุตรท่านก็ไม่ได้แสดงฤทธิ์
อะไรหรอก แต่ท่านไปแก้ความสงสัยของพระเจ้าแผ่นดินว่าการ
ที่เราใช้นั้นนะ เราไม่ได้ใช้เขาไปฆ่า แต่เขาไปฆ่าเอง ท่านจึงได้
ให้เอานกขุนทองมาตัวหนึ่งแล้วก็ให้นกขุนทองนั้นหัดพูดว่า “ฉัน
ฆ่าคน” นกขุนทองมาถึงมันก็บอกว่า “ฉันฆ่าคนๆ” พระเจ้าอโศก

ว่าหนักเนี่ยมันเป็นบาปมัยที่มันพูดว่า ฉันฆ่าคน มันก็ไม่ได้เป็น
บาปเพราะว่ามันไม่ได้เจตนา พระเจ้าอโศกก็หายสงสัย

ในที่สุดพระโมคคัลลีบุตรก็ได้พระเจ้าอโศกเป็นลูกศิษย์แล้ว
ก็ทำสังคายนาครั้งที่ ๒ ได้กำจัดพวกอลัชชีที่ปลอมเข้ามาบวช
จนหมดสิ้น เพราะว่าโมคคัลลีบุตรท่านมีตาทิพย์ ท่านก็รู้ว่าคน
ไหนมันปลอมบวชมา ท่านก็ให้พระเจ้าอโศกจับสึกๆ เนรเทศ
ออกไป พระพุทธศาสนาก็ผงงไสขึ้นในคราวครั้งนั้น

ต่อมาพระเจ้าอโศกจึงได้สร้างพระเจดีย์ขึ้นทั่วสากลชมพู
ทวีป เมืองขึ้นอยู่ที่ไหน ท่านก็ให้สร้างพระเจดีย์ที่นั่น รวมกันแล้ว
ได้ ๘๔๐๐๐ องค์พระเจดีย์ เมื่อสร้างพระเจดีย์เสร็จเรียบร้อยแล้ว
แล้ว ท่านก็จะต้องทำการฉลอง ในการที่จะฉลองในคราวครั้งนั้น
พญามารมันรู้เข้าว่าพระเจ้าอโศกนี้จะทำให้พระพุทธศาสนา
เจริญอย่างยิ่ง เราเป็นมาร เราต้องไปผจญ พระเจ้าอโศกให้พ่าย
แพ้ให้จงได้ มารจึงได้ประกาศก้องว่าเมื่อพระเจ้าอโศกจะฉลอง
พระเจดีย์ ๘๔๐๐๐ องค์ ๗ ปี ๗ เดือน ๗ วันนั้น เราจะเข้า
ทำลายพิธีนี้ให้ย่อยยับ

เสียงประกาศออกมาทำให้พระเจ้าแผ่นดินคือพระเจ้าอโศก ตกพระทัยอย่างยิ่ง ท่านไม่มีที่พึ่ง ท่านจึงไปที่อโรคนะ อโรคนะ คือมีวัดหนึ่ง ในเมืองปาฏลีบุตรนี้มีวัดหนึ่งชื่อว่าวัดอโรคนะ อโรคนะก็เป็นที่อยู่ของพระอรหันต์เยอะ ที่นี่พระเจ้าอโศกก็จึงไป บอกกับพระเถระว่าเวลานี้พญามารมันจะเข้ามาผจญและ ทำลายการฉลองพระเจดีย์ทั้ง ๘๔๐๐๐ องค์นี้ พระองค์ไหนที่จะ อาสาช่วยผมได้บ้าง พระเถระก็ได้เรียกประชุมกันมา พระอรหันต์ทั้งหลายมาประชุมกันว่าพระอรหันต์องค์ไหนที่จะต่อสู้ กับพญามารได้บ้าง ก็ไม่มีใคร เจียบชิบเลย พระเถระท่านก็ร้อนใจ เราจะหาพระช่วยพระเจ้าอโศกไม่ได้แล้วกระมัง

ในขณะนั้นก็มียพญานาคมาฟัง คือมาประชุมด้วย และในขณะเดียวกันนั้น พญาครุฑบินมาจากไหนไม่รู้ มาแหวกอากาศ ลงมา กำลังจะเข้ากัดพญานาค ทำร้ายพญานาค พญานาคหนี ก็ไม่ทัน ก็รีบบอกให้พระว่า “ช่วยผมด้วยๆ พญาครุฑจะมากินผมแล้ว”

ในทันใดนั้น ในขณะที่พญาครุฑกำลังจะกินพญานาค มี
สามเณรองค์หนึ่งอายุได้ประมาณ ๗ ขวบ เป็นพระอรหันต์มี
ฤทธิ์มาก เมื่อเป็นเช่นนั้นเห็นพญานาคจวนที่จะได้รับอันตราย
สามเณรจึงเข้ามานสมาบัติให้เป็นลมพัดเอาพญาครุฑปลิว
ออกไปนอกจักรวาล พญานาคก็เลยรอดพ้นจากอันตราย

เมื่อพระเถระเห็นสามเณรมีฤทธิ์เช่นนั้น จึงได้มอบให้
สามเณรเป็นผู้ที่ไปต่อสู้กับพญามาร เพื่อที่จะให้พระเจ้าอโศกได้
ฉลองพระเจดีย์ ๘๔๐๐๐ องค์ให้สำเร็จลุล่วงไป สามเณรจึงได้
ตอบแก่ท่านพระเถระว่า ผมนั้นมีฤทธิ์ยังน้อย เป็นสามเณรด้วย
แล้วก็มีฤทธิ์ยังน้อย แต่อาจารย์ของผมสิ ท่านเก่งมาก และเวลา
นี้ท่านกำลังเข้าอิทธิบาท ๔ อยู่ เพราะฉะนั้นก็ต้องขอให้ท่านแห
ละมาช่วย พระเถระจึงถามว่าเวลานี้ท่านองค์นั้นชื่ออะไร อยู่ที่
ไหน สามเณรก็บอกว่าท่านชื่อ**อุปคุต**อยู่ใต้ท้องทะเล ท่านสำเร็จ
อิทธิบาท ๔ ท่านยังมีชีวิตอยู่ใต้ท้องทะเลโน่น

พระเถระจึงได้เชิญอาราธนาพระอรหันต์สององค์ ให้พระ
อรหันต์สององค์นี้เข้ามาจน ดำน้ำไปอาราธนาให้พระอุปคุตนั้น

มาช่วยงานพระเจ้าอโศก พระสององค์ได้เข้าไปถึง พระอุปคุต
กำลังเข้าฌานก็ลืมตาว่า ทั้งสององค์มีอะไร เหตุการณ์อะไร
เกิดขึ้นจึงได้มาหาเรา ท่านก็บอกว่าเวลานี้พระเจ้าอโศกกำลังจะ
ฉลองพระเจดีย์ ขอท่านไปช่วยเถอะ พระอุปคุตก็รับ ทั้งสององค์
ก็รีบเหาะ เดินทางกลับมาที่เมืองปาฏลีบุตร แต่พอมาถึงพระอุป
คุตมานั่งรออยู่แล้ว สององค์ก็ยังไม่มาถึงที่หลัง

เพราะฉะนั้นพระอุปคุตจึงมีฤทธิ์มาก แต่ว่าท่านไม่ได้ฉันนะ
ร่างกายท่านก็ผอม เหลือแต่หนังหุ้มกระดูก เดินไปไหนมาไหน
เหมือนกับคางคกตายซากอย่างนั้น ร่างกายของท่านดูไม่ได้ แต่
เมื่อมาถึงแล้วพระเจ้าแผ่นดินคือพระเจ้าอโศกก็อยากจะได้
ท่านพระอุปคุต พอมาเห็นผอมกะແห่งอย่างนี้ โฉนเลยจะสู้
พญามารได้ เพราะฉะนั้นพระเจ้าอโศกก็จึงได้คิดทดลองว่าพระ
อุปคุตนี้เก่งจริงมั๊ย

พอตื่นเข้าขึ้นมา พระอุปคุตก็ถือบาตรบิณฑบาต เดิน
บิณฑบาตไปจนกระทั่งจะถึงวัง พระเจ้าอโศกจึงได้ปล่อยช้าง
กลัดมัน คือช้างตัวนั้นมันกำลังตกมัน มันเห็นใคร มันจะต้อง

เหยียบบตายเป็น เรียกว่าทำร้ายให้ตาย พอเสร็จแล้ว พอข้างวิงแปร็ด
มา ท่านก็เอานิ้วก้อยของท่านจับวงข้าง ไม่ต้องเอาหมดมือ
หรือก เอานิ้วก้อยกับนิ้วนาง นึ่งกลาง นิ้วก้อยอะไรอย่างเนี่ย จับ
เท่านั้นเองข้างก็เดินไม่ได้แล้ว แล้วที่นี้ท่านก็บอกว่า “โอ้ย ข้างนี้
มันหินนี่” ที่เดียวเท่านั้นข้างก็เลยเป็นหิน

พระเจ้าอโศกมหาราชเห็นดังนั้นแล้ว เกิดความเลื่อมใส จึง
ได้ลงมาจากวังแล้วก็มากราบแทบเท้าขอขมาโทษต่อท่านพระ
อุปกุต ว่า “ที่ได้กระทำเช่นนี้ไป โยมก็ไม่ได้คิดว่าจะดูถูกหรือก
แต่ว่ายังสงสัยว่าท่านนะดมๆอย่างนี้ ท่านจะสู้พญามารไหว
หรือ” อย่างนี้เป็นต้น

ต่อมาพระเจ้าอโศกก็สั่งให้จุดเทียนพร้อมกันเพื่อที่จะฉลอง
พระเจดีย์ ๗ ปี ๗ เดือน ๗ วัน ในทันทีที่พระเจ้าอโศกสั่งให้
กษัตริย์ทุกๆพระองค์และประชาชนจุดเทียนขึ้นมาเพื่อเป็นการ
ฉลองพระเจดีย์ ๘๔๐๐๐ องค์นั้น พญามารก็ได้แปลงตัวเป็นโค
อุสุภราช หมายความว่าแปลงเป็นวัว กระโจนเข้ามาเพื่อที่จะ
ทำลายดวงเทียนทั้งหลายเหล่านั้นให้มันมอดไป แต่ว่าพระอุป

คุณก็แปลงตัวของท่านเป็นเสือโคร่ง ไล่กัดวัว วัวก็วิ่งหนี พอวัววิ่งหนีแล้ว พญามารมันก็แปลงจากวัวมาเป็นราชสีห์ ก็ไล่อุปคุตอุปคุตท่านก็แปลงตัวจากเสือโคร่งมาเป็นเหมือนกันกับคนมีกำลัง เค้ายเรียกว่ายักษ์ เข้ามาถึงก็จะมาจับพญาราชสีห์กินซะเลย พญาราชสีห์ก็เลยแปลงเป็นยักษ์ ต่อยักษ์ก็สู้กัน

ในที่สุดก็สู้พระอุปคุตไม่ได้ พระอุปคุตก็เลยเอาผ้าอาบน้ำเนี่ยมัดแขนของมาร ตัวมารก็เลยกลายเป็นตัวมานพน้อยนั่งอยู่ที่นี้มานพน้อยเค้าก็คิดในใจว่าถ้าอุปคุตเพลลเมื่อไร เราจะจับขาทั้งสองข้าง เขวี้ยงพระอุปคุตออกไปนอกจักรวาล พระอุปคุตก็รู้ใจของมาร ว่ามารนี่มันเป็นตัวการ ใจของมันไม่ได้ยอมแพ้ ท่านก็รู้ ท่านก็ไม่เพลล พอเวลาท่านนั่งกำลังจะเทศน์อยู่ มารมันก็กระโจนไปจับขาท่าน ท่านก็เลยเอารัดประคตมัดไปอีก แล้วท่านก็ได้ไปเอาหนังหมาเน่ามามัดคอพญามาร

หนังหมาเน่ามันไม่ใช่หมาเน่าธรรมดา แต่เป็นหมาเน่าที่ท่านได้อธิษฐานขึ้น เรียกว่าเหม็นกว่าหมาเน่าธรรมดาที่ร้อยเท่า แล้วมันก็มีแมลงวันตอมเหม็นเข้าจุมพญามาร พญามารแกะ

เท่าไรก็ไม่ออก มันเหาะออกไปถึงชั้นสวรรค์ไปขอให้พวก
เทวดาช่วยแก้ไข เทวดาถามว่า

“ใครมัดหละเนี่ย”

“พระอุปคุตมัด”

“อ้าว พระอุปคุตมัด...แก้ไขไม่ได้หรอก ไปหาใครก็ได้ ไฉน
เหม็นไม่ไหวแล้ว”

ก็จำเป็นจำใจต้องเหาะกลับมาหาพระอุปคุตอีก พระอุปคุต
ก็จึงได้เอามาจับ จับแล้วที่นี้ก็มัด ไม่ใช่มัดธรรมดาที่นี้ มัดติด
ภูเขาไว้ แล้วแกะหนังหมาเนาออก แล้วเอาสายรัดประคตมัด
พญามารติดภูเขาไป ๗ ปี ๗ เดือน ๗ วัน ถ้ายังไม่ถึงเวลา แกก็
ไม่ได้หลุดไปจากที่นี้ มารมันก็ร้องให้เลยว่า “พระพุทธเจ้าก็ยัง
ไม่ได้ทรมานผมขนาดนี้นะ นี่สาวกพระพุทธเจ้าทรมานผมขนาด
นี้ ผมขอปรารถนาโพธิญาณต่อไป”

เมื่อพระอุปคุตได้ยินอย่างนั้นก็รู้แล้วว่ามารกลับใจได้แล้ว ก็
จึงได้แก้พญามารออกมา เมื่อแก้ไขเสร็จแล้วนั้น พระอุปคุตก็เลย
พูดกันกับพญามารบอกว่า “นี่ แกเกิดทันพระพุทธเจ้า เราเกิดไม่

ทันนะ พระรูปพระโคมของพระพุทธเจ้าเป็นยังไง แกลองเนรมิต
ให้เราดูหน่อยสิ”

พญามารมันก็เลยบอกว่า “เนรมิตได้ แต่ว่าอาจารย์นะ อย่า
ไปกราบเชียวนะ เพราะว่าผมเนียเป็นลูกศิษย์แล้ว ผมต้องกราบ
อาจารย์เท่านั้น อาจารย์จะกราบผมไม่ได้”

“อ๊ะ ไม่เป็นไร เราไม่กราบก็ได้” พญามารก็เลยอธิษฐานตัว
ของพญามารเป็นพระพุทธเจ้าเต็มตัวอย่างสวยงาม พระอุปคุตก็
กราบ พอกราบเสร็จแล้ว พญามารก็เลยแปลงตัวกลับมาต่อว่า
พระอุปคุต บอกว่า “อ้าว ไหนบอกว่าจะไม่กราบผม แล้วนี่มา
กราบผมได้ยังไง”

“เฮ้ย ฎุไม่ได้กราบมึงเว้ย ฉันกราบพระพุทธเจ้าต่างหาก”
อย่างนี้เรื่องมันก็จบ แต่จบลงไปไม่ได้ เพราะว่าทำไมพระอุปคุต
นั้นจึงได้ไปอยู่ใต้สะดือทะเล อยู่จนกระทั่งถึงปัจจุบัน เพราะว่า
พระอุปคุตนั้นได้สำเร็จ**อิทธิบาท ๔** ที่ได้อธิบายไว้ในข้างต้น
อันนี้คือที่มาของอิทธิบาท ๔ แต่ที่เล่านี้ก็เล่าตามคันถรจนาคาร
คือท่านได้รจนาไว้ในปฐมสมโพธิพิสดาร ที่หลวงพ่อนำเอามา

เหล่านี้ เเล้วเพียงเล็กน้อย ที่จริงแล้วเรื่องจะยาวกว่านี้อีกเยอะ เพราะฉะนั้นก็จะยกมาเพื่อที่จะให้เข้าใจถึงว่า ทำอย่างไรเราถึงจะทำอิทธิบาทนี้ให้เกิดขึ้นแก่เราได้

ขอให้ท่านทุกคนขณะนี้ทั้งหลายจงเข้าใจเถิดว่า ที่ท่านได้มาปฏิบัติ และได้มาสวดลักขี และก็ได้ทำการบวชตั้งแต่วันต้นจนกระทั่งจบ นั่นคืออิทธิบาท อิทธิบาทนั้นแม้ท่านอุปคุดก็ตาม ท่านสร้างอิทธิบาทมาหลายกัปป์ หลายกัลป์ คือไม่ใช่ว่าสร้างชาติเดียวแล้วจะสำเร็จอิทธิบาทอย่างร้อยเปอร์เซ็นต์ได้

เราก็เช่นเดียวกัน เรามาสร้างอิทธิบาทกันนี้ด้วยการที่มาบวชสี่ครั้งแล้วและครั้งเล่า อิทธิบาทเหล่านี้ก็จะต้องกลับคืนไปเป็นสมบัติในใจของเรา เพราะใจของเรานั้นเป็นสิ่งที่ไม่ตาย เมื่อเราบำเพ็ญกุศลคืออิทธิบาททั้ง ๔ นั้นแล้ว ก็จะติดอยู่ในใจของเราอย่างนั้น ชาตินี้เราทำ ชาติก่อนเราทำ ชาติต่อไปเราทำ เดือนนี้เราทำ ปีนี้เราทำ ปีหน้าเราทำ คือต้องทำจนกระทั่งกว่าที่จะเกิดความสมบูรณ์ขึ้นมา แต่เมื่อเราไม่เอาถึงพระอุปคุด เราก็เอาแค่สำเร็จมาน สำเร็จญาณอย่างนี้ ก็พอใช้ได้

ธมฺโม หเว รกฺขติ ธมฺมจารี ผู้ประพฤติธรรม พระธรรม
ย่อมรักษา

ธมฺโม สฺจिณฺโณ สุขมาวหาติ บุคคลผู้ประพฤติธรรมนำ
ความสุขมาให้

ธมฺเม สฺจิณฺเณ น ทุคฺคตี คจฺฉติ ธมฺมจารี บุคคลผู้ที่มี
ธรรมะไม่ไปถึงที่ทุกข์

ธมฺโม อธมฺโม จะ อฺโภ สมวิปากิโน **อธมฺโม นิยํ เนติ**
ธมฺโม ปาเปติ สฺคตี ธรรมและอธรรมมีผลเป็นสองอย่าง ธรรม
นั้นพาบุคคลไปนรก เมื่อบุคคลใดไม่ประพฤติธรรม เมื่อใคร
ประพฤติก็ไปเที่ยวขัดขวางเขา นอกจากไปขัดขวางเขาแล้ว
ตัวเองก็ไม่ประพฤติธรรม ทำแต่บาปกรรมสารพัดที่จะสร้างบาป
อกุศลให้แก่ตน บุคคลผู้นั้นละจากโลกนี้ไปแล้ว ก็จะต้องไปสู่
นรก นรกก็คืออบายภูมิ เมื่อพ้นจากนรกมาแล้ว แทนที่จะมาเป็น
คน ก็กลับมาเป็นหมาเสียอีก นอกจากเป็นหมาแล้วก็เป็นหมูเสีย
อีก นอกจากเป็นหมูก็ยิ่งอาจจะเป็นควายเป็นวัวอะไรไป กว่าที่จะ

กลับมาเกิดเป็นคนได้ก็อีกนานนัก นั่นคือพวกทำความชั่วทั้ง
ร้าย

ส่วนพวกคนที่กระทำความดี สะสมบุญกุศลนั้น และพากัน
มีศีลมีธรรม อย่างที่เราพากันปฏิบัติบวชชีกันนี้ เรียกว่าปฏิบัติ
ศีลธรรมแน่นอน เมื่อเป็นเช่นนั้นก็ถือว่า ชาวพวกเราไม่ให้ตกไปสู่
ในทางที่ต่ำ ทางที่ต่ำนั้นหมายถึงว่าเป็นบุคคลผู้ที่ไม่ทำความชั่ว
ทั้งหลายแหล่ มีพวกโจรกรรมบ้าง พวกฆาตกรรมบ้าง พวก
ข่มขืนอนาจารบ้าง พวกที่ทำบาปสารพัด ลักเล็กขโมยน้อย อะไร
ก็มีเยอะแยะไปหมด ถ้าเป็นเช่นนั้น พวกนั้นก็จะต้องไปแน่นอน
อบายภูมิเป็นที่แน่นอน

เพราะฉะนั้นพวกเราทั้งหลายที่ได้พากันมาบำเพ็ญคุณงาม
ความดีที่เราได้กระทำกันนี้ จึงเป็นเรื่องที่สวยงามที่สุด เรียกว่า
อากัถยาณัง งามในเบื้องต้นคือศีล **มัชฌกัถยาณัง** งามใน
ท่ามกลางคือสมาธิ **ปะริโยสานะกัถยาณัง** งามในที่สุดคือ
ปัญญา

เราเป็นคนงาม การที่บุคคลมาแต่งเครื่องงามต่างๆ จะเป็นเครื่องประดับตกแต่งร่างกายหรือว่าจะเป็นเสื้อผ้าอาภรณ์มีค่าอย่างไรก็ตาม การประดับเหล่านั้น เป็นการประดับเพียงภายนอก ไม่ใช่เป็นการประดับที่ถาวร ส่วนผู้ที่มีธรรมะเป็นเครื่องประดับ มีศีลเป็นเครื่องประดับ มีสมาธิเป็นเครื่องประดับ มีปัญญาเป็นเครื่องประดับ ถือว่าเป็นผู้ที่มีเครื่องประดับที่ถาวรทั้งชาตินี้และชาติหน้า

ที่มา: https://youtu.be/ei59g_NDL8U